

Τάσεις του επιχειρείν

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

1^ο τρίμηνο 2024

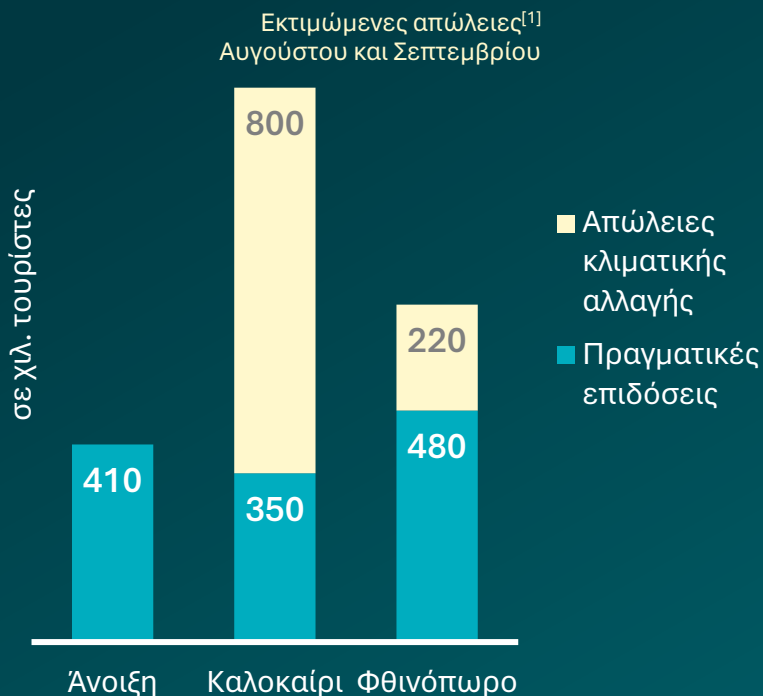
Σε πείσμα των αντίξων εξωτερικών συνθηκών, ο τουρισμός το 2024 βάζει πλήρη για νέα ρεκόρ

Ο καιρός άσκησε έντονη επίδραση στις επιδόσεις φθινοπώρου και καλοκαιριού

Οι «παραδοσιακές αγορές» δίνουν τον τόνο, και οι ευεργετικές επιδράσεις διαχέονται

2024: Δυναμική εκκίνηση δείχνουν οι πρώιμοι δείκτες, ωστόσο οι προκλήσεις παραμένουν

μεταβολή διεθνών αφίξεων έναντι 2019

περίπου +900 χιλ. αφίξεις

φθινόπωρο 2023 έναντι 2019

[*] από τις άλλες αγορές υπήρξαν απώλειες περίπου 400 χιλ. αφίξεων

περίπου +€150 εκ. πωλήσεις^[2]

φθινόπωρο 2023 έναντι 2019

+€75 εκ.

Νησιωτικοί προορισμοί

+€50 εκ.

Αστικοί προορισμοί

+€25 εκ.

Ηπειρωτικοί προορισμοί

Αυξημένη αεροπορική κίνηση

- ✓ Αφίξεις εξωτερικού Ιανουαρίου +12%
- ✓ Προγραμματισμένες πτήσεις Φεβ.-Μαρ. +9%

Υψηλές προσδοκίες ζήτησης

- ✓ Ελληνικά ξενοδοχεία με ιστορικό υψηλό το δίμηνο Ιανουάριος-Φεβρουάριος
- ✓ Βελτίωση οικονομικού κλίματος στις βασικές αγορές^[3]

Προκλήσεις

- ✓ Επιπτώσεις κλιματικής αλλαγής
- ✓ Γεωπολιτικές εξελίξεις

Σύνοψη

Ρεκόρ αφίξεων για τον τουρισμό το φθινόπωρο του 2023 (9,3 εκ. τουρίστες ή +6% έναντι του 2019), καθώς η **παρατεταμένη καλοκαιρία** του διμήνου Οκτώβριος-Νοέμβριος (+13%) αντιστάθμισε τις επιπτώσεις των ακραίων κλιματικών φαινομένων του Σεπτεμβρίου (+1%). Συγκεκριμένα, **οι «παραδοσιακές» αγορές (Γερμανία, ΗΒ, ΗΠΑ & Γαλλία) τροφοδότησαν τις επιδόσεις του φθινοπώρου** και αύξησαν το μερίδιό τους κατά 8 ποσοστιαίες μονάδες σωρευτικά στην περίοδο 2019-2023 (σε 43% από 35%). Η εξέλιξη αυτή – συμβατή με την ισχυρή επίδοση των αεροπορικών αφίξεων – αντιστάθμισε τις αδύναμες οδικές αφίξεις, και παράλληλα λειτούργησε θετικά σε όρους εσόδου ανά τουρίστα.

Σε αυτό το περιβάλλον, **οι πωλήσεις των ξενοδοχείων κατέγραψαν ισχυρή αύξηση το φθινόπωρο** (+7% ετησίως σε αποπληθωρισμένους όρους), ως αποτέλεσμα της ανόδου των διανυκτερεύσεων (με το έσοδο ανά διανυκτέρευση να μένει σχετικά σταθερό). Όλες οι ευρείες κατηγορίες προορισμών (νησιά, αστικά κέντρα, ηπειρωτική χώρα) ήταν ανοδικές – με τους **ηπειρωτικούς προορισμούς να έχουν την εντονότερη ετήσια άνοδο**, καταφέροντας για πρώτη φορά μετά την πανδημία να επιτύχουν επίδοση φθινοπώρου υψηλότερη του 2019. Ωστόσο, υπήρξαν εξαιρέσεις προορισμών που κινήθηκαν πτωτικά, είτε λόγω σχετικά ασθενέστερης ζήτησης (Μύκονος και Σαντορίνη -9%), είτε λόγω εκτάκτων συνθηκών που επικράτησαν (Θεσσαλία -2%).

Παρά την ανοδική επίδοση του φθινοπώρου, το πλήγμα των ακραίων καιρικών φαινομένων δεν άφησε τον κλάδο αλώβητο: **η βελτίωση της εποχικότητας ήταν οριακή** (το μερίδιο του φθινοπώρου στο δωδεκάμηνο αυξάνεται μόλις 0,1 π.μ. έναντι του 2019), ενώ παράλληλα η χώρα μας **απώλεσε μερίδιο στη μεσογειακή αγορά** (-0,5 π.μ. έναντι του 2019).

Με τον Δεκέμβριο να πετυχαίνει διψήφια άνοδο αφίξεων (συνεχίζοντας την τάση Οκτωβρίου-Νοεμβρίου), το 2023 αναδεικνύεται ως νέα χρονιά ορόσημο για τον ελληνικό τουρισμό με εισπράξεις άνω των €20 δις – επιβεβαιώνοντας τις εκτιμήσεις μας στις αρχές του καλοκαιριού. Έτσι, η συζήτηση πλέον κατευθύνεται στο **αν το 2024 θα καταφέρει να επιτύχει ακόμα υψηλότερες επιδόσεις**. Οι πρώτοι οιωνοί δείχνουν **δυναμική εκκίνηση χρονιάς** σε όρους αεροπορικών αφίξεων (με τάση διψήφιας ετήσιας ανόδου στο 1^ο τρίμηνο). Η θετική εικόνα αντανακλάται στις υψηλές προσδοκίες ζήτησης των Ελλήνων ξενοδόχων, με το σχετικό δείκτη να αγγίζει στο δίμηνο Ιανουάριος-Φεβρουάριος το υψηλότερο ιστορικά σημείο του.

Εν μέσω συγκυρίας αδύναμης ευρωπαϊκής ανάπτυξης (κυρίως στη Γερμανία) και γεωπολιτικών πιέσεων, ο ελληνικός τουρισμός φαίνεται να βγάζει άμυνες ανακτώντας την αυτόνομη δυναμική του. Έτσι, σε μια χρονιά με εκτιμώμενη ισχυρή άνοδο του διεθνούς τουρισμού, η Ελλάδα δείχνει ότι **μπορεί να διεκδικήσει νέα ρεκόρ**. Ωστόσο, απαιτείται εγρήγορση, καθώς γεωπολιτικές και κλιματικές πιέσεις παραμένουν σε ισχύ, και μπορεί να επηρεάσουν απροσδόκητα και καταλυτικά την πορεία του κλάδου.

Παράλληλα, **η στοχοθεσία του ελληνικού τουρισμού έχει διευρυνθεί**, καθώς η πάγια επιδίωξη ενίσχυσης των τουριστικών ροών πλαισιώνεται από τα ζητούμενα της βιωσιμότητας, της ποιότητας και της ισόρροπης (χωρικά και χρονικά) κατανομής της τουριστικής δραστηριότητας. Σε αυτό το πλαίσιο, εξαιρετικά θετικό είναι το γεγονός ότι ο κλάδος και οι υποστηρικτικοί θεσμοί εμφανίζονται συνειδητοποιημένοι και συντονισμένοι προς την κατεύθυνση αυτή.

Η παρατεταμένη καλοκαιρία προσέδωσε ισχυρές επιδόσεις στο φθινόπωρο...

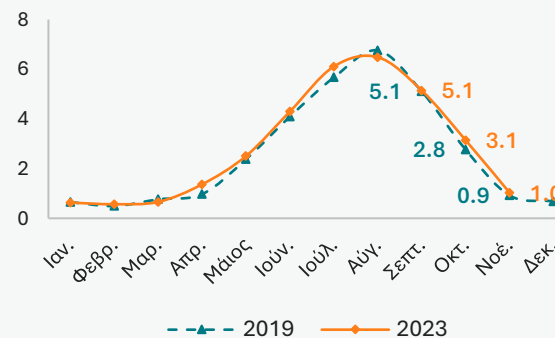
Νέο ρεκόρ κατέγραψε ο τουρισμός το φθινόπωρο^[1] του 2023 (9,3 εκ. ξένοι τουρίστες ή +6% έναντι του 2019), παρά τον δύσκολο Σεπτέμβριο. Συγκεκριμένα, τα κλιματικά φαινόμενα του Σεπτεμβρίου περιόρισαν τη δυναμική των διεθνών αφίξεων σε μόλις +1% έναντι του 2019 (από +8% την περίοδο Μάρτιος-Ιούλιος), ωστόσο η παρατεταμένη καλοκαιρία του διμήνου Οκτώβριος-Νοέμβριος έδωσε εκ νέου ισχυρή ώθηση στην τουριστική κίνηση (+13% έναντι του 2019).

Επιπλέον, αξιοσημείωτη είναι η διαφοροποίηση των επιδόσεων αεροπορικών και οδικών αφίξεων που οδηγεί σε συνέχιση της αναδιάρθρωσης του μείγματος των τουριστών που επισκέπτονται τη χώρα μας. Ειδικότερα, οι αεροπορικές αφίξεις (που καλύπτουν άνω των 2/3 των συνολικών αφίξεων) συνεχίζουν την ανοδική πορεία τους καταγράφοντας αύξηση της τάξης του 22% έναντι του 2019. Έτσι, αντισταθμίζουν τις αδύναμες οδικές αφίξεις (-25% έναντι του 2019), που δεν έχουν βρει το βηματισμό τους μετά την πανδημία ενώ φέτος δέχτηκαν την επιπλέον πίεση από τις πλημμύρες. Παράλληλα, η σταδιακή αλλαγή του μείγματος των τουριστών που επιφέρει η ενίσχυση των αεροπορικών αφίξεων, μπορεί να έχει ευεργετικά οφέλη σε όρους εσόδων ανά τουρίστα (δείτε σελ. 5 για μεγαλύτερη ανάλυση).

Παρά την ανοδική επίδοση του φθινοπώρου, το πλήγμα των ακραίων καιρικών φαινομένων δεν άφησε τον κλάδο αλώβητο. Συγκεκριμένα, το φθινόπωρο πέτυχε μόλις οριακή βελτίωση μεριδίου^[2] του στο 12μηνο (+0,1 ποσοστιαία μονάδα, σε 24,7% από 24,6% το 2019), με τις αεροπορικές αφίξεις όμως να παρουσιάζουν εντονότερη βελτίωση (της τάξης των 0,7 ποσοστιαίων μονάδων). Παράλληλα, η μεσογειακή αγορά κινήθηκε με υψηλότερους ρυθμούς^[3] (+6,5% έναντι του 2019), στηριζόμενη κυρίως στις ισχυρές επιδόσεις Ιταλίας και Πορτογαλίας (+13% και +10% αντίστοιχα, έναντι του 2019) οδηγώντας σε μικρή απώλεια μεριδίου της Ελλάδας (σε 16,4% από 16,9% το 2019).

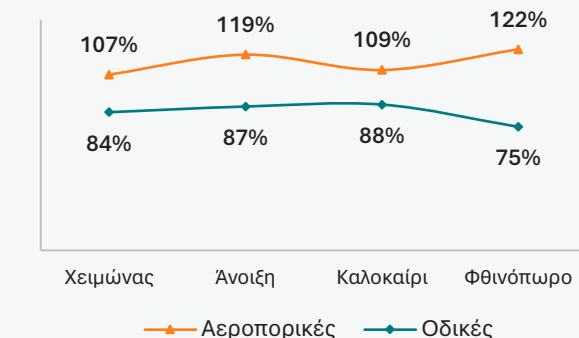
Διεθνείς αφίξεις

σε εκατ. επιβάτες

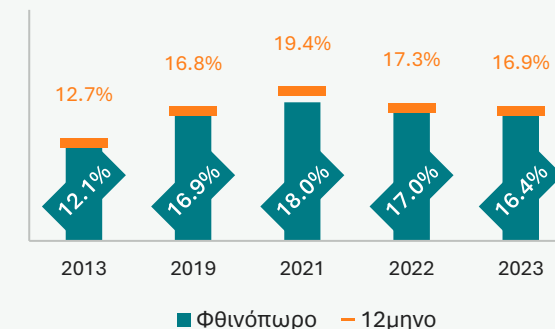
Διεθνείς αεροπορικές & οδικές αφίξεις

% αναπλήρωσης έναντι του 2019

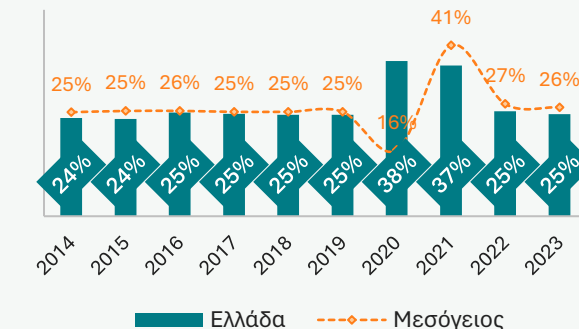
Μερίδιο στη μεσογειακή αγορά

ως % των διανυκτερεύσεων ξένων τουριστών σε ξενοδοχεία

Εποχικότητα αφίξεων στα ξενοδοχεία

% αφίξεων φθινοπωρινής περιόδου στο 12μηνο

[1] Εξαιρουμένου του Σεπτεμβρίου λόγω των έντονων κλιματικών φαινομένων που έπληξαν τη χώρα

[2] Σε όρους αφίξεων αλλοδαπών τουριστών σε ξενοδοχεία

[3] Σε όρους διανυκτερεύσεων αλλοδαπών τουριστών σε ξενοδοχεία

Πηγές: Τράπεζα της Ελλάδος, ΙΝΣΕΤΕ, Eurostat | Επεξεργασία: Εθνική Τράπεζα

... οδηγώντας σε νέο ρεκόρ αφίξεων, με κύρια ώθηση από τις «παραδοσιακές αγορές»

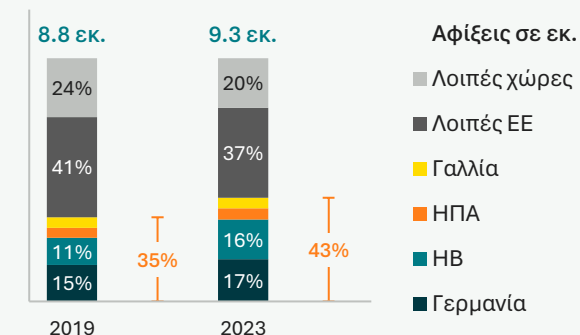
Εμβαθύνοντας στις επιδόσεις του φθινοπώρου ανά χώρα προέλευσης, διαπιστώνουμε την ισχυρή ώθηση που προσδίδουν οι «παραδοσιακές αγορές» (Γερμανία, ΗΒ, ΗΠΑ και Γαλλία). Οι αγορές αυτές στην περίοδο 2019-2023 ενίσχυσαν το αποτύπωμά τους κατά 8 ποσοστιαίες μονάδες (σε 43% των αφίξεων από 35%, με σημαντικό μέρος της βελτίωσης να συμβαίνει ήδη από το 2022). Παράλληλα, καθώς παρουσιάζουν συγκριτικά καλύτερο προφίλ εποχικότητας^[1], η δική τους αυξημένη συνεισφορά στο μείγμα τουριστών οδήγησε στην οριακή βελτίωση εποχικότητας για τη χώρα. Ειδικότερα ξεχώρισαν θετικά:

- Η αγορά του ΗΒ με ισχυρή δυναμική (+55% έναντι του 2019) συνεισέφερε 500 χιλ. επιπλέον τουρίστες (συγκριτικά με το 2019) και ενίσχυσε το αποτύπωμά της στο φθινόπωρο κατά 5 ποσοστιαίες μονάδες (μερίδιο 16% από 11% το 2019).
- Η αγορά της Γερμανίας παρουσίασε επίσης σημαντική συμβολή στις επιδόσεις του φθινοπώρου, και με 300 χιλ. περισσότερους τουρίστες (+22% έναντι του 2019) παρέμεινε η κορυφαία αγορά με μερίδιο 17% (από 15% το 2019).
- Η αγορά των ΗΠΑ ενίσχυσε το αποτύπωμα της κατά 70 χιλ. τουρίστες (ή +19% έναντι του 2019) και αναρριχήθηκε στην 3^η θέση μεταξύ των αγορών, διατηρώντας παράλληλα την υψηλότερη δαπάνη ανά άφιξη.
- Σημάδια κόπωσης έδειξε η αγορά της Γαλλίας που υποχώρησε χαμηλότερο από το επίπεδο του 2022 (παραμένοντας ωστόσο 6% ψηλότερα του προ-πανδημικού της επιπέδου). Οι υπόλοιπες αγορές παραμένουν σε επίπεδα χαμηλότερα του 2019, γεγονός που συνδέεται με τις αδύναμες επιδόσεις των οδικών αφίξεων.

Αξιοσημείωτο είναι ότι η βελτίωση του μείγματος των επισκεπτών είναι ήδη εμφανής, με τις εισπράξεις ανά άφιξη να αυξάνονται κατά 9%. Ειδικότερα, ακόμα κι αν διορθώσουμε για τον πληθωρισμό και τη διάρκεια παραμονής των τουριστών, οι αποπληθωρισμένες εισπράξεις ανά διανυκτέρευση αυξάνονται κατά 3%^[2].

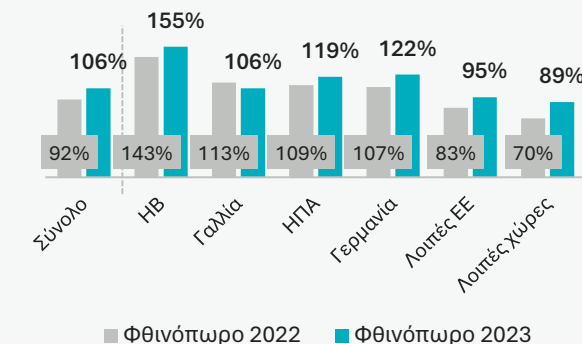
Αφίξεις ξένων τουριστών

φθινοπωρινή περίοδος

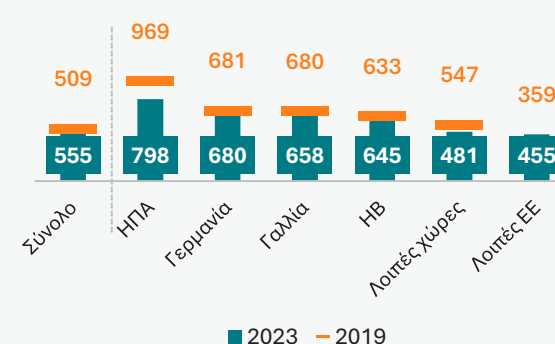
Αφίξεις ξένων τουριστών

ως % αναπλήρωσης έναντι του 2019

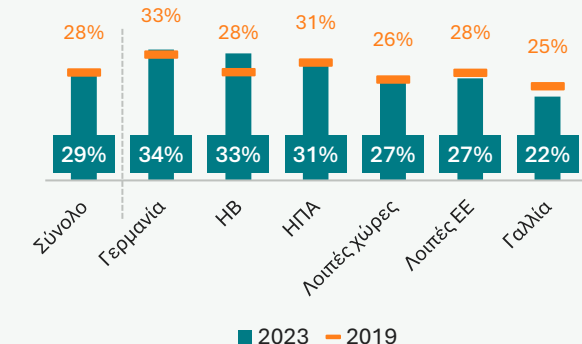
Δαπάνη ανά άφιξη

€/ άφιξη για το φθινόπωρο

Εποχικότητα αφίξεων ξένων τουριστών

μερίδιο αφίξεων της φθινοπωρινής περιόδου στο 12μηνο

[1] Ως προφίλ εποχικότητας ορίζουμε το μερίδιο της φθινοπωρινής περιόδου στις αφίξεις του δωδεκαμήνου, που για τις «παραδοσιακές αγορές» είναι για το 2023 ίσο με 32%, και για τις υπόλοιπες αγορές 27%

[2] Παρότι η βελτίωση είναι εμφανής σε όρους αποπληθωρισμένης δαπάνης ανά διανυκτέρευση, παρατηρείται παράλληλα (αναμενόμενη λόγω αυξημένων όγκων) πτώση του εν λόγω δείκτη για τις αεροπορικές αφίξεις – εξέλιξη ιδιαίτερα εμφανής στην αγορά των ΗΠΑ - παραμένοντας ωστόσο σε σημαντικά υψηλότερα επίπεδα έναντι των οδικών αφίξεων.

Η ενισχυμένη τουριστική κίνηση επηρέασε θετικά τις επιδόσεις των ξενοδοχείων ...

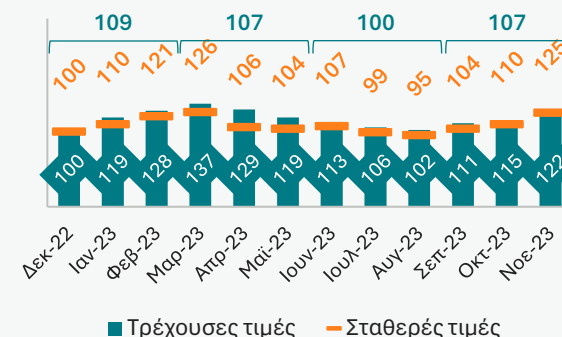
Η βελτίωση του εύρους και της ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών τα τελευταία χρόνια, έχει επιτρέψει στις πωλήσεις των ξενοδοχείων να ξεπεράσουν ήδη από το 2022 άνετα το ορόσημο του 2019 (+13% σε αποπληθωρισμένους όρους). Έτσι, η ανάλυση των ξενοδοχειακών μεγεθών σε όρους αναπλήρωσης της επίδοσης 2019 δεν έχει πλέον νόημα και για το λόγο αυτό η σύγκριση γίνεται σε ετήσια βάση.

Τα ξενοδοχεία ακολούθησαν την ανοδική πορεία των τουριστικών ροών, καταγράφοντας ετήσια αύξηση πωλήσεων 7% (σε αποπληθωρισμένους όρους). Πιο συγκεκριμένα η αύξηση των πωλήσεων προήλθε σχεδόν πλήρως από την άνοδο των διανυκτερεύσεων (+7% για Έλληνες και ξένους τουρίστες), με την αύξηση αυτή να αποτυπώνεται στις ιστορικά υψηλές πληρότητες (43%). Επιπλέον, σημαντική διαφοροποίηση παρουσίασαν οι επιμέρους μήνες της περιόδου, με τον Σεπτέμβριο να κινείται υποτονικά λόγω κλιματικών φαινομένων (+4%), ενώ στον αντίποδα οι μήνες Οκτώβριος και Νοέμβριος ανέβασαν ταχύτητα (+10% και +25%, αντίστοιχα).

Στον αντίποδα, σημειώνεται συνεχή μείωση των διανυκτερεύσεων ανά άφιξη - φαινόμενο που εμφανίζεται τόσο στην Ελλάδα όσο στις υπόλοιπες αγορές της Μεσογείου. Πέρα από ενδεχόμενες αλλαγές στις προτιμήσεις των τουριστών, πιθανή αιτία είναι η πίεση στους οικογενειακούς προϋπολογισμούς λόγω των πληθωριστικών πιέσεων.

Πωλήσεις

επίδοση έναντι του προηγούμενου έτους

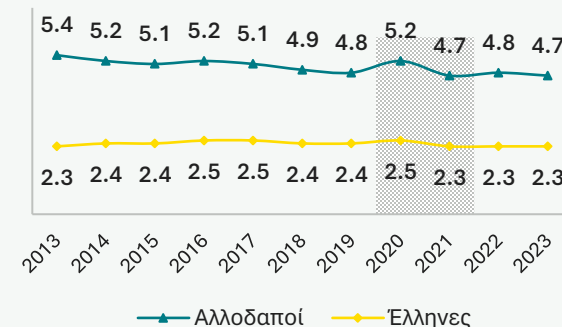
Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχεία

επίδοση έναντι του προηγούμενου έτους

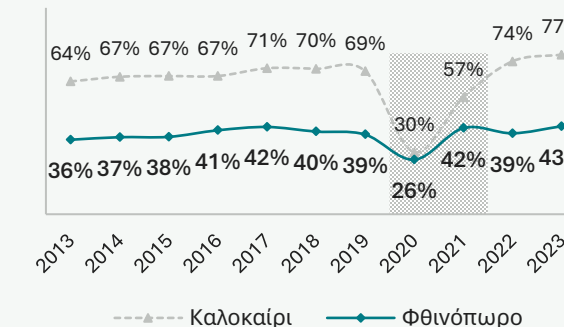
Διανυκτερεύσεις ανά άφιξη

σε ημέρες για τη φθινοπωρινή περίοδο

Πληρότητα ξενοδοχείων

ως ποσοστό των διαθέσιμων κλινών

Πηγές: Τράπεζα της Ελλάδος, Ελ.Στατ., Eurostat | Επεξεργασία: Εθνική Τράπεζα

... με τους ηπειρωτικούς προορισμούς να ξεπερνούν για πρώτη φορά τα προ-πανδημίας επίπεδα δραστηριότητας

Εμβαθύνοντας την ανάλυση σε επίπεδο περιφερειών, διαπιστώνουμε ότι οι αστικοί και ηπειρωτικοί προορισμοί πλησίασαν τις επιδόσεις των νησιών σε όρους ανόδου έναντι του 2019, χωρίς ωστόσο να τις ισοφαρίσουν.

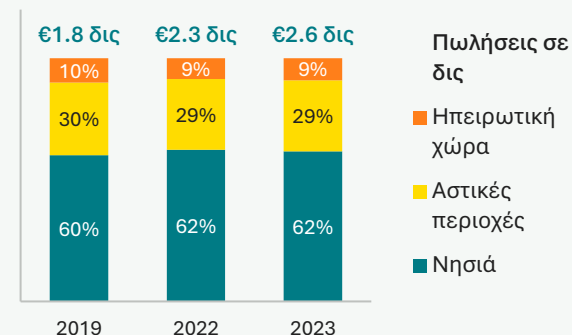
Συνεπώς, σε όρους ετήσιας αποπληθωρισμένης ανόδου πωλήσεων:

- Οι νησιωτικοί προορισμοί κατέγραψαν αύξηση 6%, παρότι οι «δημοφιλείς προορισμοί» Μύκονος και η Σαντορίνη σημείωσαν πτώση της τάξης του 9%. Παράλληλα, βελτίωσαν την εποχικότητά τους, αφού το φθινόπωρο κέρδισε 1 ποσοστιαία μονάδα στο 12μηνο, ακολουθώντας την αντίστοιχη εξέλιξη που παρουσίασαν οι αεροπορικές αφίξεις από τις οποίες έχουν σχεδόν πλήρη εξάρτηση.
- Οι αστικές περιοχές πέτυχαν αύξηση 8%, με την Αττική να ξεχωρίζει θετικά (+10%).
- Οι ηπειρωτικές περιοχές κατέγραψαν την μεγαλύτερη άνοδο (+14%), καταφέροντας για πρώτη φορά μετά την πανδημία να επιτύχουν επίδοση φθινοπώρου υψηλότερη του 2019, και με μεγάλες όμως διαφοροποιήσεις στις επιμέρους περιφέρειες. Έτσι η Πελοπόννησος με αύξηση 20% πετυχαίνει την μεγαλύτερη σωρευτική επίδοση έναντι του 2019 (+31%), ενώ στον αντίποδα η Θεσσαλία υπέμεινε υποχώρηση δραστηριότητας στον απόηχο των πλημμυρών που έπληξαν την περιοχή (-5%). Σημειώνεται ότι η Δυτική Μακεδονία είναι η μόνη περιφέρεια με επίπεδο δραστηριότητας εμφανώς χαμηλότερο του 2019, πιθανότατα υπό την πίεση των χαμηλών οδικών αφίξεων και του περιορισμού της ρωσικής αγοράς (βλ. Καστοριά και εμπόριο γουνών).

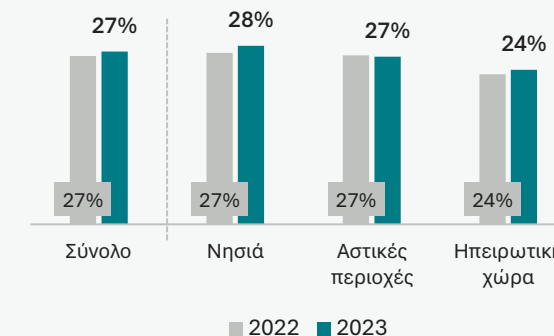
Δομή πωλήσεων καταλυμάτων ανά περιοχή

για τη φθινοπωρινή περίοδο σε ονομαστικούς όρους

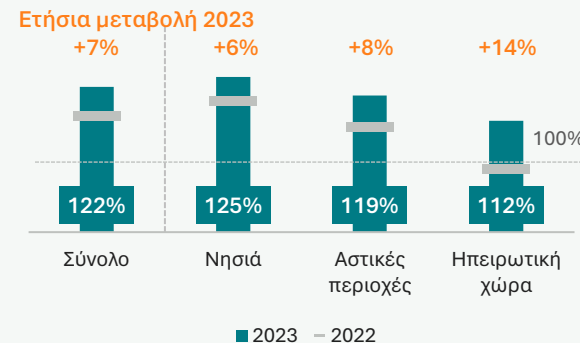
Εποχικότητα πωλήσεων

μερίδιο πωλήσεων της φθινοπωρινής περιόδου στο 12μηνο

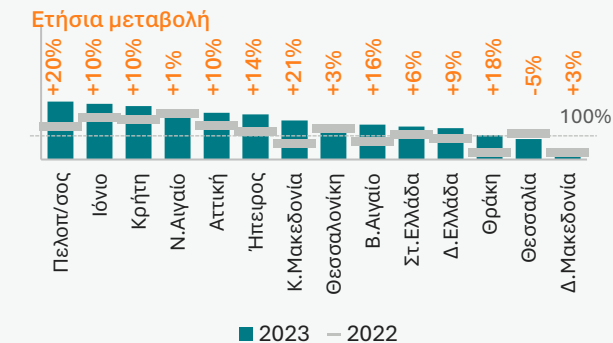
Πωλήσεις καταλυμάτων ανά περιοχή

επίδοση φθινοπώρου σε αποπληθωρισμένους όρους έναντι του 2019

Πωλήσεις καταλυμάτων ανά περιφέρεια

επίδοση φθινοπώρου σε αποπληθωρισμένους όρους έναντι του 2019

Πηγή: Ελ. Στατ. | Επεξεργασία: Εθνική Τράπεζα

Δυναμικό είναι το ξεκίνημα του 2024, ωστόσο οι προκλήσεις παραμένουν

Με τον Δεκέμβριο να συνεχίζει τη δυναμική του Οκτωβρίου-Νοεμβρίου (αφίξεις +11% και +13%, αντίστοιχα), το 2023 αναδεικνύεται ως νέα χρονιά ορόσημο για τον τουρισμό με εισπράξεις άνω των €20 δις (σε πλήρη επιβεβαίωση των εκτιμήσεων μας). Έτσι, η συζήτηση περνάει στη δυνατότητα για ακόμα υψηλότερες επιδόσεις το 2024. Εστιάζοντας στο 1^ο τρίμηνο του 2024 παρατηρούμε ότι:

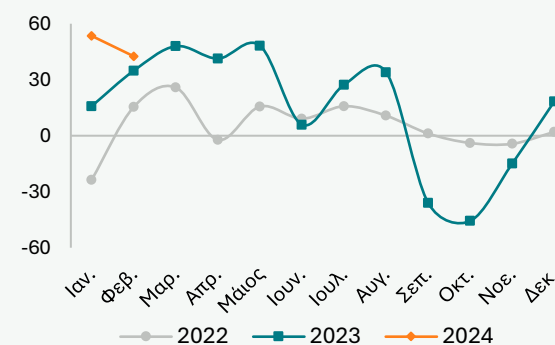
- Τα ξενοδοχεία κατέγραψαν στο 1^ο δίμηνο του 2024 ιστορικό υψηλό προσδοκιών ζήτησης – εξέλιξη μοναδική στη μεσογειακή αγορά^[2] – ύστερα μάλιστα από τις χαμηλότερες μετά-πανδημίας επιδόσεις Σεπτεμβρίου και Οκτωβρίου, λόγω των κλιματικών και γεωπολιτικών γεγονότων. Επιπλέον, το καταναλωτικό κλίμα στις κύριες αγορές^[1] μας παρουσιάζει σταδιακή βελτίωση από τα χαμηλά του 2022.
- Η αεροπορική κίνηση ενισχύεται τον Ιανουάριο με αύξηση διεθνών αφίξεων 13%^[3]. Παράλληλα, Φεβρουάριος-Μάρτιος εμφανίζουν αύξηση 9% στις προγραμματισμένες διεθνείς πτήσεις – με προσθήκη συνδέσεων με μακρινούς υψηλής δαπάνης προορισμούς^[4]. Επίσης, οι κρατήσεις εμφανίζουν αύξηση 21% - σημάδι ενδεικτικό της ισχυρής πρώιμης ζήτησης του έτους συνολικά.

Εν μέσω συγκυρίας αδύναμης ευρωπαϊκής ανάπτυξης (κυρίως στη Γερμανία) και γεωπολιτικών πιέσεων, ο ελληνικός τουρισμός δείχνει να βγάζει ισχυρές άμυνες. Έτσι, σε μια χρονιά με εκτιμώμενη ισχυρή άνοδο του διεθνούς τουρισμού, η Ελλάδα δείχνει ότι μπορεί να διεκδικήσει νέα ρεκόρ. Ωστόσο, απαιτείται εγρήγορση, καθώς γεωπολιτικές και κλιματικές πιέσεις παραμένουν σε ισχύ, και μπορεί να επηρεάσουν απροσδόκητα και καταλυτικά την πορεία του κλάδου.

Παράλληλα, η στοχοθεσία του ελληνικού τουρισμού έχει διευρυνθεί, καθώς η πάγια επιδίωξη ενίσχυσης των τουριστικών ροών, πλαισιώνεται από τα ζητούμενα της βιωσιμότητας, της ποιότητας και της ισόρροπης (χωρικά και χρονικά) κατανομής της τουριστικής δραστηριότητας. Σε αυτό το πλαίσιο, εξαιρετικά θετικό είναι το γεγονός ότι ο κλάδος και οι υποστηρικτικοί θεσμοί εμφανίζονται συνειδητοποιημένοι και συντονισμένοι προς την κατεύθυνση αυτή.

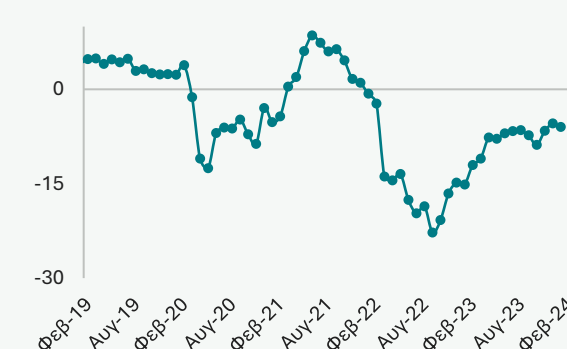
Δείκτης μελλοντικής ζήτησης ξενοδοχείων

απόσταση από τον μεσοπρόθεσμο μέσο όρο των μηνών

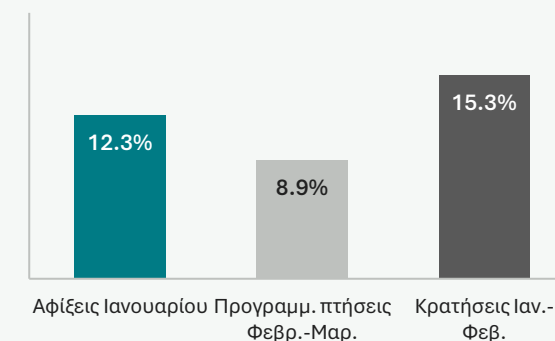
Δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης βασικών αγορών

απόσταση από τον μεσοπρόθεσμο μέσο όρο των μηνών

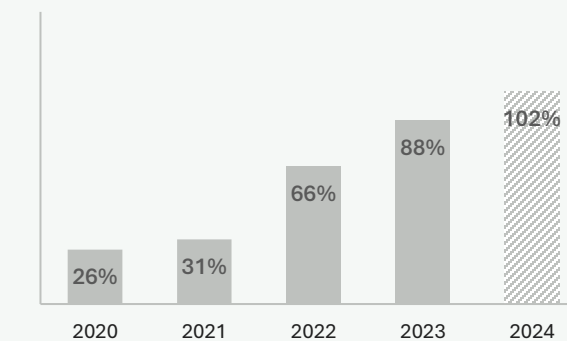
Αεροπορική κίνηση

ετήσια μεταβολή

Διεθνής τουριστική κίνηση^[5]

ποσοστό αναπλήρωσης έναντι 2019

[1] Γαλλία, Γερμανία, Ισπανία, Ιταλία, Ολλανδία & Η.Β.

[2] Ως μεσογειακή αγορά ορίζουμε τις χώρες Ελλάδα, Ιταλία, Ισπανία, Κροατία & Πορτογαλία

[3] Βάσει στοιχείων για τις αφίξεις εξωτερικού στα αεροδρόμια Ελευθέριος Βενιζέλος και Fraport που αποτελούν τη συντριπτική πλειοψηφία των αφίξεων για τον Ιανουάριο

[4] Βάσει σύνθεσης πληροφοριών από διαφορετικές πηγές

[5] Αφορά την παγκόσμια τουριστική κίνηση συμπεριλαμβανομένης της κρουαζιέρας

Πηγές: European Commission Bloomberg, Eurocontrol, Sojern, UNWTO, Τράπεζα της Ελλάδος, ΙΝΣΕΤΕ, Ελ.Στατ. | Επεξεργασία: Εθνική Τράπεζα

Τζέση Βουμβάκη

Deputy Chief Economist

+30 210 334 1549

fvoumv@nbg.gr

Νάνσυ Κουτούζου

Head of Business Analysis

+30 210 334 1528

koutouzou.ath@nbg.gr

Γεώργιος Κ. Σακκάς

Economist

+30 210 334 1547

sakkas.georgios@nbg.gr

Θεόδωρος Γιούρας

Economist

+30 210 334 1457

giouras.theo@nbg.gr

Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης

Αιόλου 86, Αθήνα 105 51

Disclaimer

Η παρούσα έκθεση καταρτίστηκε από τη Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία εποπτεύεται από την Τράπεζα της Ελλάδος και την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, και προορίζεται αποκλειστικά ως απλή αναφορά για την ενημέρωση εμπειρών και ειδικευμένων επενδυτών, οι οποίοι αναμένεται και θεωρούνται απολύτως ικανοί να λαμβάνουν επενδυτικές αποφάσεις χωρίς να βασίζονται στο περιεχόμενο της έκθεσης, δηλαδή μόνον εφόσον πραγματοποιήσουν ίδια ανεξάρτητη έρευνα σε πηγές της επιλογής τους. Η παρούσα έκθεση δεν συνιστά επενδυτική έρευνα ούτε σύσταση για έρευνα, και ως τέτοια δεν καταρτίστηκε βάσει νομικών απαιτήσεων με σκοπό τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας της επενδυτικής έρευνας. Οι πληροφορίες που περιέχονται στην παρούσα έκθεση δεν συνιστούν παροχή επενδυτικών συμβουλών και σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν ή να θεωρηθούν σαν πρόταση ή προτροπή για αγορές ή πωλήσεις ή προώθηση προσφοράς ή προτροπής για αγορές ή πωλήσεις ή για συμμετοχή σε σύμβαση αναφορικά με κάθε χρεόγραφο, προϊόν, υπηρεσία ή επένδυση. Οι πληροφορίες ή οι απόψεις που περιέχονται στην παρούσα έκθεση δεν επαρκούν για να στηρίξουν μια επενδυτική απόφαση – και δεν συνιστούν δήλωση ή εγγύηση όσον αφορά τις μελλοντικές επιδόσεις οποιουδήποτε χρηματοπιστωτικού μέσου, πίστωσης, συναλλαγματικής ισοτιμίας ή άλλου μέτρου της αγοράς ή της οικονομίας. Οι επιδόσεις που έχουν σημειωθεί στο παρελθόν δεν αποτελούν αξιόπιστη ένδειξη μελλοντικών επιδόσεων. Δηλώνεται δεόντως ότι τα επενδυτικά προϊόντα ενέχουν επενδυτικούς κινδύνους, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται ο κίνδυνος απώλειας μέρους ή του συνόλου του επενδύμενου κεφαλαίου. Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και/ή τα συνδεδεμένα με αυτήν πρόσωπα δεν φέρουν καμία απολύτως ευθύνη για τυχόν συνέπειες (συμπεριλαμβανομένης, ενδεικτικά, της άμεσης, έμμεσης ή επακόλουθης ζημίας, της απώλειας κέρδους, και άλλων απωλειών) που προκύπτουν από τυχόν εξάρτηση ή χρήση της παρούσας έκθεσης, και δεν αναλαμβάνουν καμία νομική υποχρέωση έναντι επενδυτή που θα λάβει άμεσα ή έμμεσα την παρούσα έκθεση. Η τελική επενδυτική απόφαση πρέπει να λαμβάνεται από τον επενδυτή, και την ευθύνη για την επένδυση πρέπει να αναλάβει ο επενδυτής.

Όποια στοιχεία έχουν χρησιμοποιηθεί στην παρούσα έκθεση, έχουν ληφθεί από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες, αλλά δεν έχουν επαληθευτεί από ανεξάρτητο φορέα. Λόγω της πιθανότητας λάθους εκ μέρους αυτών των πηγών, η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος δεν εγγυάται για την ακρίβεια, τον επίκαιρο χαρακτήρα ή τη χρησιμότητα οποιασδήποτε πληροφορίας. Οι πληροφορίες και οι απόψεις που περιέχονται στην παρούσα έκθεση υπόκεινται σε μεταβολές χωρίς προειδοποίηση, και δεν υφίσταται υποχρέωση επικαιροποίησης των πληροφοριών και των απόψεων που περιέχονται στην παρούσα έκθεση. Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, οι συνδεδεμένες με αυτήν εταιρείες, οι εκπρόσωποί της, τα στελέχη της και/ή το προσωπικό της ή άλλα πρόσωπα που σχετίζονται με αυτήν, δεν αναλαμβάνουν καμία ευθύνη ή υποχρέωση σε σχέση με την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιέχονται στην παρούσα έκθεση, ή για οποιαδήποτε ζημία, εν γένει, που απορρέει από τυχόν χρήση της παρούσας έκθεσης, συμπεριλαμβανομένων των επενδυτικών αποφάσεων που βασίστηκαν στην παρούσα έκθεση. Η παρούσα έκθεση δεν υποτίθεται ότι περιέχει όλες τις πληροφορίες που μπορεί να χρειάζεται ένας υποψήφιος επενδυτής. Οι αποδέκτες της παρούσας έκθεσης θα πρέπει να αξιολογούν σε ανεξάρτητη βάση τις ειδικές πληροφορίες και απόψεις που περιέχονται σε αυτήν, και να ζητούν τις συμβουλές των επαγγελματιών και οικονομικών συμβούλων της επιλογής τους σε σχέση με οποιοδήποτε επενδυτικό, οικονομικό, νομικό, επιχειρηματικό, φορολογικό, λογιστικό ή κανονιστικό ζήτημα, πριν προβούν σε οποιαδήποτε επένδυση ή πριν πραγματοποιήσουν οποιαδήποτε συναλλαγή σχετικά με πληροφορίες και απόψεις που πραγματεύεται η παρούσα έκθεση.

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. συντάξε και δημοσίευσε την παρούσα έκθεση απολύτως ανεξάρτητα από οποιαδήποτε συνδεδεμένη με αυτήν εταιρεία και, ως εκ τούτου, όλες οι δεσμεύσεις, απόψεις, προβλέψεις, αξιολογήσεις ή ενδεικτικές τιμές που διατυπώνονται στις εν λόγω εκθέσεις μπορεί να διαφέρουν ουσιαστικά από τυχόν παρόμοιες εκθέσεις οι οποίες εκδίδονται από συνδεδεμένες εταιρείες, και μπορεί να βασίζονται σε διαφορετικές πηγές και μεθοδολογίες. Η παρούσα έκθεση δεν απευθύνεται σε, ούτε προορίζεται για, διανομή προς χρήση από πρόσωπα ή οντότητες που είναι πολίτες ή κάτοικοι ή έχουν έδρα σε οποιαδήποτε τοποθεσία, κράτος, χώρα ή άλλη δικαιοδοσία στην οποία η εν λόγω διανομή, δημοσίευση, διάθεση ή χρήση αντίκειται προς τους σχετικούς νόμους, κανονισμούς ή κανόνες. Η παρούσα έκθεση προστατεύεται από τους νόμους περί πνευματικής ιδιοκτησίας και δεν επιτρέπεται η τροποποίηση, αναπαραγωγή ή αναδημοσίευση ή μεταβίβασή της, είτε άμεση είτε έμμεση, σε οποιοδήποτε τρίτο μέρος, εν όλω ή εν μέρει, χωρίς προηγούμενη γραπτή συγκατάθεση της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος. Όλες οι απόψεις που διατυπώνονται στην παρούσα έκθεση εκφράζουν με ακρίβεια τις προσωπικές απόψεις του συντάκτη αποκλειστικά, όσον αφορά καθένα και όλα τα θέματα που καλύπτονται. Περαιτέρω, βεβαιώνεται ότι κανένα μέρος της αποζημίωσης του συντάκτη της έκθεσης δεν είχε, ούτε έχει, ούτε θα έχει άμεση ή έμμεση σχέση με τις συγκεκριμένες θέσεις ή τις απόψεις που διατυπώνονται στην παρούσα έκθεση.

**ΕΘΝΙΚΗ
ΤΡΑΠΕΖΑ**

